

ЗАКОН

О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О ПРОСВЕТНОЈ ИНСПЕКЦИЈИ

Члан 1.

У Закону о просветној инспекцији („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 129/21), у члану 2. став 1. после речи: „ученичког и студентског стандарда” бришу се запета и речи: „науке и истраживања”.

Члан 2.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о измени Закона о просветној инспекцији (у даљем тексту: Предлог закона) садржан је у члану 97. тачка 10. Устава Републике Србије, према коме Република Србија уређује и обезбеђује, поред осталог, систем у области образовања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Предлогом закона о измени Закона о просветној инспекцији врши се усаглашавање са Законом о изменама и допунама Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 116/22) који је објављен и ступио је на снагу 22. октобра 2022. године.

Одредбама Закона о изменама и допунама Закона о министарствима прописано је да даном ступања на снагу овог закона Министарство просвете, науке и технолошког развоја наставља рад, у складу са делокругом утврђеним овим законом, као Министарство просвете, као и да даном ступања на снагу овог закона Министарство науке, технолошког развоја и иновација преузима од Министарства просвете, науке и технолошког развоја запослене, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву за вршење својих надлежности у области науке, технолошког развоја и иновација, утврђених овим законом.

Истим законом прописано је да Министарство науке, технолошког развоја и иновација, поред осталог, обавља послове државне управе који се односе на систем, развој и унапређење научноистраживачке делатности у функцији научног, технолошког и привредног развоја.

У члану 126. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19), који уређује надзор, прописано је да надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Министарство, а да надзор над радом института из области одбране и остваривањем истраживања од значаја за одбрану врши министарство надлежно за послове одбране у сарадњи са Министарством.

На основу одредаба наведеног закона Министарство просвете, науке и технолошког развоја је у последњем кварталу 2021. године иницирало доношење Закона о изменама и допунама Закона о просветној инспекцији („Службени гласник РС”, бр. 27/18 и 129/21), који је ступио на снагу 5. јануара 2022. године, којим је, поред осталог, прописана надлежност просветне инспекције у вршењу надзора над применом Закона о науци и истраживањима и других прописа који регулишу област науке и истраживања, као и над научноистраживачким организацијама.

Имајући у виду да Закон о изменама и допунама Закона о министарствима из октобра 2022. године прописује да послове државне управе који се односе на научноистраживачку делатност и технолошки развој обавља Министарство науке, технолошког развоја и иновација, односно исти послови нису више у надлежности Министарства просвете, ово Министарство иницира измену важећег Закона о просветној инспекцији.

Усаглашавање са одредбама новодонетог Закона о изменама и допунама Закона о министарствима извршиће се тако што ће се речи „науке и истраживања”, из члана 2. став 1. Закона о просветној инспекцији брисати, тако да ће наведени став гласити: „просветна инспекција у вршењу инспекцијског надзора испитује примену закона и других прописа у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, образовања одраслих, дуалног

образовања, високог образовања, уџбеника, ученичког и студентског стандарда и Националног оквира квалификација”.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Предлога закона којим се мења члан 2. Закона прописује се да просветна инспекција у вршењу инспекцијског надзора испитује примену закона и других прописа у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, образовања одраслих, дуалног образовања, високог образовања, уџбеника, ученичког и студентског стандарда и Националног оквира квалификација.

У односу на важећи текст, став 1. члана 2. Закона о просветној инспекцији, брисана је запета и рачи „науке и истраживања”.

На овај начин извршено је усаглашавање са одредбама Закона о изменама и допунама Закона о министарствима који прописује надлежност Министарства за науку, технолошки развој и иновације у обављању послова који се односе на научноистраживачку делатност па су и контрола примене прописа из области науке и истраживања у надлежности тог Министарства, односно ови послови нису више у надлежности Министарства просвете.

У члану 126. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19), који уређује надзор, прописано је да надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Министарство, а да надзор над радом института из области одбране и остваривањем истраживања од значаја за одбрану врши министарство надлежно за послове одбране у сарадњи са Министарством.

Члан 2. Предлога закона садржи одредбе о ступању на снагу прописа.

IV. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За реализацију одредаба Предлога закона о измени Закона о просветној инспекцији нису потребна средства, односно реализација овог предлога не производи финансијски ефекат што се потврђује изјавом у оквиру Обрасца стандардне методологије за процену финансијских ефеката акта (ПФЕ Обрасца).

ПРЕГЛЕД ОДРЕДАБА ЗАКОНА О ПРОСВЕТНОЈ ИНСПЕКЦИЈИ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ

Предмет инспекцијског надзора

Члан 2.

Просветна инспекција у вршењу инспекцијског надзора испитује примену закона и других прописа у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, образовања одраслих, дуалног образовања, високог образовања, уџбеника, ученичког и студентског стандарда, науке и истраживања и Националног оквира квалификација.

Просветна инспекција обавља инспекцијски надзор и у другим областима у којима је посебним законом утврђена њена надлежност.

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВЕДеноЈ АНАЛИЗИ ЕФЕКТА ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О ИЗМЕНИ ЗАКОНА О ПРОСВЕТНОЈ ИНСПЕКЦИЈИ

1) *Анализа постојећег стања*

Законом о изменама и допунама Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 116/2022) који је објављен и ступио је на снагу 22. октобра 2022. године прописано је да даном ступања на снагу истог закона Министарство просвете, науке и технолошког развоја наставља рад, у складу са делокругом утврђеним овим законом, као Министарство просвете, као и да даном ступања на снагу овог закона Министарство науке, технолошког развоја и иновација преузима од Министарства просвете, науке и технолошког развоја запослене, као и права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву за вршење својих надлежности у области науке, технолошког развоја и иновација, утврђених овим законом.

Истим законом прописано је да Министарство науке, технолошког развоја и иновација, поред осталог, обавља послове државне управе који се односе на систем, развој и унапређење научноистраживачке делатности у функцији научног, технолошког и привредног развоја.

У члану 126. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник РС”, број 49/19), који уређује надзор, прописано је да надзор над спровођењем одредаба овог закона врши Министарство, а да надзор над радом института из области одбране и остваривањем истраживања од значаја за одбрану врши министарство надлежно за послове одбране у сарадњи са Министарством.

Имајући у виду да Закон о изменама и допунама Закона о министарствима из октобра 2022. године прописује да послове државне управе који се односе на научноистраживачку делатност и технолошки развој обавља Министарство за науку, технолошки развој и иновације, односно исти послови нису више у надлежности Министарства просвете, ово Министарство иницира измену важећег Закона о просветној инспекцији.

Усаглашавање са одредбама новодонетог Закона о изменама и допунама Закона о министарствима извршиће се тако што ће се речи „науке и истраживања“, из члана 2. став 1. Закона о просветној инспекцији бристати, тако да ће наведени став гласити: „просветна инспекција у вршењу инспекцијског надзора испитује примену закона и других прописа у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања, образовања одраслих, дуалног образовања, високог образовања, уџбеника, ученичког и студентског стандарда и Националног оквира квалификација“.

2) *Утврђивање циљева*

Циљ овог закона је адекватно функционисање надзора у области просвете и области науке, технолошког развоја и иновација.

Показатељи учинка на основу ког ће се мерити ниво остварености циља су:

- ангажовање једног запосленог на пословима надзора у области науке, технолошког развоја и иновација до краја 2023. године

- планираних и реализованих око 20 редовних инспекцијских надзора предвиђених у годишњем Плану надзора за 2024. годину.

3)Анализа управљачких ефеката

Дописом Министарства просвете, број 011-00-78/2023-12 од 31. марта 2023. године, достављен је Републичком секретаријату за јавне политике на мишљење Предлог закључка којим се предлаже спровођење јавне расправе о Нацрту закона о измени Закона о просветној инспекцији.

Републички секретаријат за јавне политике се дописом број: 011-00-62/2023-02 од 4. априла 2023. године изјаснио да нема примедба на текст достављеног материјала.

Истим дописом је наведено, да имајући у виду да се Нацртом закона о измени Закона о просветној инспекцији предлаже да просветна инспекција више не врши надзор над применом закона и других прописа „у области науке и истраживања”, те да се овим предлогом битно мења надлежност просветне инспекције, као и да се поставља питање ко ће и на који начин вршити надзор у области науке и истраживања, Републички секретаријат за јавне политике се изјаснио да је у поступку прибављања мишљења на Нацрт закона потребно Секретаријату доставити Извештај о спроведеној анализи ефеката Нацрта закона, као и да наведени извештај треба нарочито да садржи информације о томе која институција преузима надзор над применом закона и других прописа из области науке и истраживања, као и да ли та институција има капацитете за вршење тог посла, односно на који ће начин ангажовати капацитете, ако их тренутно не поседује, као и информације о томе како ће решења утицати на циљне групе на које се примењују закони и други прописи из ове области и на само Министарство науке, технолошког развоја и иновација.

Овом министарству је такође указано да је у поступку прибављања мишљења на Нацрт закона потребно прибавити и мишљење Министарства науке, технолошког развоја и иновација.

У наведеном поступку прибављања мишљења на Нацрт закона о измени Закона о просветној инспекцији, Министарству науке, технолошког развоја и иновација достављен је Нацрт закона са Образложењем, ради давања мишљења, као и мишљење Републичког секретаријата за јавне политике број: 011/00-62/23-02 од 4. априла 2023. године.

Министарство науке, технолошког развоја и иновација се изјаснило да нема примедби на Нацрт закона о измени Закона о просветној инспекцији, са Образложењем, дописом број: 011- 00-19/2023-04 од 20. априла 2023. године.

У вези мишљења Републичког секретаријата за јавне политике, Министарство науке, технолошког развоја и иновација се изјаснило да је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места број: 110-00-8/2022-01 од 20. јануара 2023. године предвидело једно радно место за надзор над радом организација чије је финансирање у надлежности Министарства. Наведени послови у оквиру наведеног радног места обухватају припрему Плана надзора, динамику и обављање послова спровођења надзора, предлагање мера за отклањање неправилности и одређивање рока за њихово отклањање и праћење и извештавање о спровођењу предложених мера.

Министарство науке, технолошког развоја и иновација се истим дописом изјаснило да има капацитете за обављање послова надзора у области науке и истраживања.

Министарство просвете је у претходном периоду са Министарством науке, технолошког развоја и иновација одржало састанке у поступку примопредаје послова.

У вези инспекцијског надзора, на наведеним састанцима, Министарству науке, технолошког развоја и иновација стављен је на располагање План

инспекцијског надзора за 2023. годину Министарства просвете, у делу који се односи на научноистраживачке институте, са контролном листом, који је усвојила Координациона комисија Владе за инспекцијски надзор, један запослени, предмети, као и свака друга неопходна подршка.

Послове инспекцијског надзора над радом научноистраживачких института просветна инспекција је отпочела доношењем Закона о изменама и допунама Закона о просветној инспекцији који је ступио на снагу 5. јануара 2022. године.

У вези питања како ће решења утицати на циљне групе на које се примењују закони и други прописи из ове области и на само Министарство науке, технолошког развоја и иновација, предложено решење би требало дати позитивне ефекте и виши квалитет надзора.

Имајући у виду да просветна инспекција врши управни инспекцијски надзор, односно контролише примену закона и других прописа у области образовања, Министарство за науку, технолошки развој и иновације може поред управног надзора, вршити као носилац делатности и послова државне управе који се односе на систем, развој и унапређење научноистраживачке делатности у функцији научног, технолошког и привредног развоја, и контролу квалитета рада научноистраживачких института чије је пословање у делокругу тог министарства.

ИЗЈАВА О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада
Обрађивач: Министарство просвете

2. Назив прописа:

Предлог закона о измени Закона о просветној инспекцији
Draft law on amendments Law on Education Inspectorate

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) одредба Споразума која се односи на нормативну садржину прописа:

- наслов VIII Политике сарадње, члан 102. Образовање и стручно оспособљавање;

б) прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума:

- општи рок утврђен чланом 72. Споразума

в) оцена испуњености обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума:

- потпуно

г) разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума:

/

д) веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније:

- овај пропис није предвиђен Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) навођење одредби примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима:

- не постоје примарни извори права ЕУ са којима је потребно ускладити Предлог закона;

б) навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима:

- не постоје секундарни извори права ЕУ са којима је потребно ускладити Предлог закона;

в) навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

г) разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност:

/

д) рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније:

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом

одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

/

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Сарадња са Европском унијом и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености:

- у поступку израде предметног материјала није била консултована Европска комисија, одоносно друга стручна тела Европске уније.